Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

(דאָנערסטאג-אויסגאבע)

דיעזע בלאטט ערשיינט
צוויימאל וואָכענטליך
אונד קאָסטט פיר
עסטערריך-אונגארן
גאנציעריג 8 גולדען ע. וו.
האלביעריג 4 „ „
פיערטעל- 2 „ „

פיר אויסלאנד
גאנציעריג 9 גולדען עסט. וועק.
האלביעריג 4 „ 50 קרייצער
פיערטעל- 2 „ 25 „

אנגאנצען
אונד אנטסטעהונגס-אנצייגן
ווערדען פיר 10 ק. פיר 6 שפאל-
טיגע פעטיט-צייל בערעכנעט.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומעריען
אונד דער פרענומעראנדען-פעריפן
בעזיעהן פיר דעם עמפאנג דעס
ערסטען בלאטטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
רעטטיגנאססע נו. 7,
וואהרן מאן אויך דיא פרענומעראנ-
ציאנסגעלדער צו זענדען בעליעבעג.
פרענומעראנטענזאמעלער
ערהאלטען 10% ראבאטט.

Nr. 14. זיעבענטער יאהרגאנג. פעסט, י׳ג אדר ה׳ת׳ר׳ל׳ה׳. Pest, den 18. Feber 1875.

וויא זשטעהען ווירד?

זיט פאר יעדעם זאמסטאג שפעטלט פאר טייער-רעער דער טעלעגראף צווישען ווין אונד פעסט, אום דיא בערסטע פאן ווען העראנזוגעבען אונד פאן דאנן ווען בלוטצעס-שנעלל צו טראגען. דער אונגארישע מינעסטער-פרעזידענט בעטאנט, וויילדער נאך פרייטאג אבענד נאך ווין רייזט, אום דאס אנדענקען-געזעטץ צו אבערדיסען, וויילטע נאך דיינסטאג אם אויזערלעכען האפע אונד דיא וויכטיגע פרעגע אנגעלעגענען אונד בעראטהענען דיעזע נאך אינגאנגען פארט. —

מאנטאג אבענד וואהרענד ווירד מיט דער נאכריכט אבערראשט, דאס דער פרעזידענט דער לינקען פארטייא, גענעראל מאלאמאן מ י ס א, פאם מאגיע נאך ווין בערופען וואהרד, וואהרד ער אויך אבערזעטץ. בערייטס זאמסטאג נאכט שיריבט בעטאנט אינע דעפעשע אן טיסא מיט דעם ערזוכען, אינינגבלעלד נאך ווין דזענדען צו ראמאן, אבער אויך בעטאנט אם ערזוכען אללען וואללטע טיסא דיא וויכטיגע אונד אנטרעטען, ערסט אלס אינע דיפלאמאטישע ראה, דאס דיא רייזע טיסא׳ס נאך ווין דיר אויסדריק-ליכע וואונש דעם מאגיע אזוי, בענאם זיך טיסא נאך ווין.

דיא בערעטונג דעזער טיסא שיין רייזע נאך ווין מאגנטאן ווירד אונס לוידט ערלעבען. דיא ווירד אין פארגעם בלאטטע מיטטהיילען, וויל זיך דיא מאגיע מיט דער ערגענונג דעם נייען מינעסטעריאלס נעטט אבערראשען, ער וויל זיך ווירדיגט מיט אינגען אינגען אבערצייגען, אבער וויטטע וויילד דיא פאלגעטשטעלטע פעראינענונג דער ריכטען מיט דער לינקען אויף אינע זאלכע וויזע מאגיך איזט, דאס אום ריכטאנג אינע שטארקע מעהרהייט ונגע-שטעהט, וועלכע אין נייעם מינעסטעריאלס מיט אינער נעטען פינאנז-פאליטיק אונצופרידענ-מאגיע, דיא בערעדענע דעם הערען טיסא צום מאגיע נאך ווין האטטע אלזא פארלייגען נור דיא ווייטע, זיך פאן דער מאגליכקייט אינער פעראינענונג צווי-שען רעכטען אונד לינקען צו אבערצייגען. —

פאן טיסא ווירד פאר אללעם פערלאנגט, וי-גען פאלאר אונד פערשטענדליך פארצוגען אונד נור ווען ער אין דער לאגע איזט, צו בעווי-זען, דאס ער צור אויפזהרונג ווינער פראגע אויף דיא מיטווירקונג אונד אונטערשטיטצונג אינערגיא-סען ריכטאנגס-מעהרהייט רעכנען קאן, דאס ווירד זיינע ערגענונג צום מינעסטער-פראזידענטען מאגיען.

אינזער מאגיע האטטע גון פאר זיך דען אונ-גארישען מינעסטער-פרעזידענטען אונד דען הויפט-פיהרער דער לינקען פארטיא, טיסא מאגנטע אום נאמען אללער לינקען אונד בעטאנטע אום נא-מען אללער רעכטען שפרעכען. דער מאגנטע זיך דאהער נאך אנהאלטונג דעזער בעדען מעגנער אינע נעגיע אויפלעזונג אבער דיא פאליטישע לאגע אין אונגארן פערשאפפען.

בעטאנט ערקלערטע דעם מאגיע, דאס ער אונטער נאר קיינער בעדינגונג ביא אינעם נייען מי-נעסטעריאלס פרעזידענט זיין וויל, דא ער נור פיר נאצ׳ס פינאנז-פלאן אונד פיר קיינען אנדערען גוט-שטעהען מאגיע: דער מאגיע אבער ערזוכטע איהן, אלס דען מאגן זיינעם פערטרוענס, דאס ער וועגענס-טענס דיא פערהאנדלונגען מיט טיסא איינלייטען זאללע, אום אוהם דיא ערגענונג דעם נייען מינעסטע-ריאוס׳ס צו ערלייכטערן.

אויף דיעזע ווייזע אמסטאג שפעטלט פארטייד-רעער דער טעלעגראף צווישען ווין אונד פעסט, אום דיא בערסטע פאן ווען העראנזוגעבען אונד פאן דאנן ווען בלוטצעס-שנעלל צו טראגען. דער אונ-גארישע מינעסטער-פרעזידענט בעטאנט, וויילדער נאך פרייטאג אבענד נאך ווין רייזט, אום דאס אנדענ-קענס-געזעטץ צו אבערדיסען, וויילטע נאך דיינסטאג אם אויזערלעכען האפע אונד דיא ווכטיגע פרע-אנגעלעגענען אונד בעראטהענען דעזער נאך אינגאנגען פארט. —

מאנטאג אבענד וואהרענד ווירד מיט דער נאכ-ריכט אבערראשט, דאס דער פרעזידענט דער לינ-קען פארטייא, גענעראל מאלאמאן מ י ס א, פאם מאגיע נאך ווין בערופען וואהרד, וואהרד ער אויך אבערזעטץ. בערייטס זאמסטאג נאכט שריבט בעטאנט אינע דעפעשע אן טיסא מיט דעם ערזוכען, אינינגבלעלד נאך ווין דזענדען צו ראמאן, אבער אויך בעטאנט אם ערזוכען אללען וואללטע טיסא דיא וויכטיגע אונד אנטרעטען, ערסט אלס אינע דיפלאמאטישע ראה, דאס דיא רייזע טיסא׳ס נאך ווין דיר אויסדריק-ליכע וואונש דעם מאגיע אזוי, בענאם זיך טיסא נאך ווין.

דיא בערעטונג דעזער טיסא שיין רייזע נאך ווין מאגנטאן ווירד אונס לוידט ערלעבען. דיא ווירד אין פארגעם בלאטטע מיטטהיילען, וויל זיך דיא מאגיע מיט דער ערגענונג דעם נייען מינעסטעריאלס נעטט אבערראשען, ער וויל זיך ווירדיגט מיט אי-נגען אינגען אבערצייגען, אבער וויטטע וויילד דיא פאלגעטשטעלטע פעראינענונג דער ריכטען מיט דער לינקען אויף אינע זאלכע וויזע מאגיך איזט, דאס אום ריכטאנג אינע שטארקע מעהרהייט ונגע-שטעהט, וועלכע אין נייעם מינעסטעריאלס מיט אינער נעטען פינאנז-פאליטיק אונצופרידענ-מאגיע, דיא בערעדענע דעם הערען טיסא צום מאגיע נאך ווין האטטע אלזא פארלייגען נור דיא ווייטע, זיך פאן דער מאגליכקייט אינער פעראינענונג צווי-שען רעכטען אונד לינקען צו אבערצייגען. —

פאן טיסא ווירד פאר אללעם פערלאנגט, וי-גען פאלאר אונד פערשטענדליך פארצוגען אונד נור ווען ער אין דער לאגע איזט, צו בעווי-זען, דאס ער צור אויפזהרונג ווינער פראגע אויף דיא מיטווירקונג אונד אונטערשטיטצונג אינערגיא-סען ריכטאנגס-מעהרהייט רעכנען קאן, דאס ווירד זיינע ערגענונג צום מינעסטער-פראזידענטען מאגיען.

אינזער מאגיע האטטע גון פאר זיך דען אונ-גארישען מינעסטער-פרעזידענטען אונד דען הויפט-פיהרער דער לינקען פארטיא, טיסא מאגנטע אום נאמען אללער לינקען אונד בעטאנטע אום נא-מען אללער רעכטען שפרעכען. דער מאגנטע זיך דאהער נאך אנהאלטונג דעזער בעדען מעגנער אינע נעגיע אויפלעזונג אבער דיא פאליטישע לאגע אין אונגארן פערשאפפען.

בעטאנט ערקלערטע דעם מאגיע, דאס ער אונטער נאר קיינער בעדינגונג ביא אינעם נייען מי-נעסטעריאלס פרעזידענט זיין וויל, דא ער נור פיר נאצ׳ס פינאנז-פלאן אונד פיר קיינען אנדערען גוט-שטעהען מאגיע: דער מאגיע אבער ערזוכטע איהן, אלס דען מאגן זיינעם פערטרוענס, דאס ער וועגענס-טענס דיא פערהאנדלונגען מיט טיסא איינלייטען זאללע, אום אוהם דיא ערגענונג דעם נייען מינעסטע-ריאוס׳ס צו ערלייכטערן.

טיסא וואורדע דאהער נאך ווין בעריפען, דא-מיט דארט בעטטא מיט אדם צוערסט אונטערהאנד-לונג זאלל איזט דאהן, ווען בעטטא אינזהען ווירד, דאס דער פלאן פאן טיסא וויא אויך זיינע בערענונג-גען אנגענומען ווירד, זאללטע טיסא פאם מאגיע עמפאנגען ווערדען אונד מיט אדם ווייטערע בעשלוסען.

פיר טיסא אבער וואר עס אנגענעהם, דאס ער צוערסט פאן בעטטא פערהאנדלט ווערדען זאלל-טע, ער וואר דאהער בייא דער אונטערהאנדלונג מיט בעטטא זעהר צוריקהאלטענד אונד אויף יעדע וויי-זונג פפאנג נאם ער צור אנטוואرت, דאס ער דיע-זעם מיט דעם מאגיע ווערדע אבגעשפרעכען וואללע. —

עס וואר דאהער שאן צוויפעלהאפט, אב נאך טיסא צור אויזיינען אפגעלאסען ווירד, בין ערלעך טיסא וויינסטענס אום אללגעמיינען דעם הערען בעטטא אינע זאלכע בעפיעהלונג ערלעדיגונג נאם, דאס זיך בעטטא שאן דיינסטאג טיסאנ צום מאגיע נאך ווין דזענדען מאגנטע, אום אויך צו טעלדען, דאס ער דען הערען טיסא עמפפאנגען קאנן.

דיינסטאג אום האלב 2 אוהר נאכמיטטאגס וואורדע טיסא פאם מאגיע עמפפאנגען. דיא אוהר-ינען דייערטע פאללע 1/2 שטעלדען. אבער דיעזע וויכטיגע אויזיינען מאגנטען דיא גנעטטערן פרוה דער אינגעטראפפענען דעפעשען נור פאלגענדעס טעלדען:

דיינע מאיעסטעט לייעס טיסא צו זיך בעריפען, אום זיך דאך דעסען אויסאנג איבער דיא מאג-ליכקייט אינער פערעיינונג דער פארטיען אין בע-שטיממטעס אוהטהיל בילדען צו מאגנען. אין דיע-זיר מאגנען אויזיינען נאך טיסא בעצעיכנלך דעם 1867-ער אויסגלייכעס וויא אויך אין בייצוג אויף זיינע פינאנז-פאליטיק דיינע ערקלערונגען. נאך דיע-זען נעגענבגען ערקלערונגען, פאסטי דער מאגנ דיינ בעשלוס, וועלכעס נאך פעסט צו אממען, אום דיא פערהאנדלונגען אין דער אונגארישען דייפט-שטארט ווייטער פארטזוטעטען צו מאגנען.

אום האלב 4 אוהר נאכמיטטאגס וואורדע ווייטער בעטטא פאם מאגיע עמפפאנגען אונד זא-מיט וואורדע דיא פערהאנדלונגען אין ווען שאן פאר-געסטערן בעגענדעט; בעטטא אונד טיסא מאגנטען דערזיך צוריק נאך פעסט מאממען, וויא דער דער מאגיע ווערדע אויזיאטטעט וואורדע.

וויא מאן אלזא אויס דען בעריכטען בעריכ-טען ענטנעהמען מאגן, איזט שאן דאס אין נוטיס צייבען, דאס דער מאגיע נאך פעסט מאממט, אום דיא פערעיינונג דער פארטיען אונד דיא ערגענונג דער נייען מינעסטער צו בעווערקשטעלליגען.

טיסא מוסטע וואהרשיינלך פיר הערען בעטטא אונד בעזאנדערס דעם מאגיע בעפיעהלונגען ערקלערונגען ענגעבען האבען, דענן זאגסט דעטטע מאן דיא פערהאנדלונגען מיט אדם אבגעבראכען, בעטטא אונטערהאנדעלט מיט טיסא נוטט אלס „פערמיטלער“ זאגדערן אלס „פערטרוענסמאנן“ דעם ראגנס. דיא בעפיעהלונגען ערקלערונגען פאן טיסא מאגנטען זיך נור אויף צוויא אנגעלעגענהייטען בע-ציעהען, נעמלך אויף דען 1867-ער אויסגלייך אונד אויף זיינען פינאנצ-פלאן. אום דאס לאנד פאן דען שולדען צו רעטטען.

בעצוגלך דעם 1867-ער אויסגלייבעס האט וואהל הערר טיסא אום ריכטאנג דיא ערקלע-רונג אבגעגעבען, דאס ער אויהן פארלייגען נוטט בעריהרען, דא עס זיך יעטצט פאר אללעם אום דיא רעטטונג דעם לאנדעס האנדעלט. פיעלע גלויבען גון מיט רעכט, דאס טיסא דען 1867 ער אויסגלייך גאנץ אונד גאר אנגענאممען האטטע, אום אבער נוטט דען דאס דער אויסגלייכס-פיינדע אויף אינמאל אויף זיך צו צייעהען, זאגטע ער אלס-אויסרעדע, דאס ער נור אינסטוויللען פאן דער בע-קעמפפונג דעם 1867-ער אויסגלייבעס אבגעשטאנ-דען אזוי, אויך דיא מיטטען גנעמעטיגט לינקען, וועלכע פאר אויהרען לינקען וועהللערן פרייבטען, זאגען, דאס זיא נור אינסטוויللען דען מאמפף גנגען דען 1867-ער אויסגלייך פאללען גנלאסען האבען; אבער דער מאגנ האט נאגנ׳ואהרשיינלך הינזיכט-לך דעם אויסגלייבעס אינע אפפענע אונד אויפרי-טיגע אויפלעזונג פאן טיסא פערלאנגט — אונד טיסא האט זאמט אינע בעפיעהלונגדע אנטוואرت גגעגעבען! —

וועגגער בעראנגט איזט אבער דער פינאנ-פלאן דעם הערען טיסא, נאך וועלכעס ער דאס לאנד פאן דען שולדען אהנע שטייער-ערהאהונג רעטטען מאגן אלס דיא פיינדע דעם הערען ניצ דיעזען ערזוכטען, וויטטער אום מינעסטעריאוס צו פערבלייבען, זאגטע נצ: „איך בין שאן צו אלט, אום אינגען גאסען מיט דעם ריכטאנג אויפגעגעמען, דענן דער ריכטאנג וויל מיגגען פלאן מיט דער שטייער-ערהאהונג נוטט בעפאללגען אונד איך פיהלטע לידער זעהר שטארק, דאס אונ-גארן ביא אינעם אנדערען פלאנ באנקעראטט ווירד, דיא נייען שטייערן רעטטען אונס מאגאטליך 600000 גולדען געטראגגען אונד יעדער מאגאט, אין וועלכעס מאן דיא אינפזהרונג דעזער נייען שטייערן פערוטטט, בריגגט אונס אינגען שאדען פאן 600000 גולדען. —

גון אזוי נאך אממער דיא פ׳אגנ, וועלכעס געהיימע מיטטעל בעזוטצט דענן טיסא, אום דאמיט דאס לאנד אהנע שטייער-ערהאהונג פאר דעם באנ-קעראטט רעטטען צו מאגנען? דיעזע פראגנ האט וואהרשיינלך אויך דער מאגנ אן טיסא געריכטעט; אבער דיא אנטוואرت הערזיך איזט נאך אונבע-מאגנט. —

ווער וואללען גון אינגען קלייגען ריכבליק אויף דיא לעטצטען עראיגנישסע אום אונגאריישען ריכט-טאגנ מאכען, אום דארום דען פלאן פאן טיסא בע-רעכגען צו מאגנען.

אום דיעריגען „באדשעט“ האט דאס מינס-טעריאוס בלאם דיא פאראיסבערעכגונג דער איג-נאהמען אונד אויסגאבען פאר גגעגלעגט, אהנע אבער דאמיט גלייכצייטיג דיא פראגנ צו פערבינדען, וויא מאן דיא אויסגאבען, וועלכע אום 25 1/2 מיללאגגען מעהר אלס דיא אינגאהמען זינד, בעשטריטטען קאנ-גגען וועדע. אין דען פריהערען יאהרען פפלעגגען דיא מינעסטער גלייכצייטיג מיט דעם באדשעט אויך דיא בעדעקונג דעם דעפיציטס פאר צוגעגגען, גור הייער טראטטען זיא דאס ניכט. — וואהרום?

דארום, וויל פריהער דיא דעפיציטס-בעדעקונ-גגען גור מיט אויפנאהמע פאן אנלייהען פערבונדען וואהרען אונד דאס גגעטריטטען זיך דיא מינעסטער לייכט פאר צוגעגגען, הייער אבער וואר דיא דעפי-ציטס-בעדעקונג מיט שטייער-ערהאהונג פערבונדען אונד דא אונזערע מינעסטער וויططען, וויא אונגערנע מאן אין אונגארן שטייער צאהלט, מוططען זיא פאלגענדע

טיסא וואורדע דאהער נאך ווין בעריפען, דא-מיט דארט בעטטא מיט אדם צוערסט אונטערהאנד-לונג זאלל איזט דאהן, ווען בעטטא אינזהען ווירד, דאס דער פלאן פאן טיסא וויא אויך זיינע בערענונ-גגען אנגענומען ווירד, זאללטע טיסא פאם מאגיע עמפפאנגען ווערדען אונד מיט אדם ווייטערע בעשלוסען.

פיר טיסא אבער וואר עס אנגענעהם, דאס ער צוערסט פאן בעטטא פערהאנדלט ווערדען זאלל-טע, ער וואר דאהער בייא דער אונטערהאנדלונג מיט בעטטא זעהר צוריקהאלטענד אונד אויף יעדע וויי-זונג פפאנגנ נאם ער צור אנטוואرت, דאס ער דיע-זעם מיט דעם מאגיע ווערדע אבגעשפרעכען וואללע. —

עס וואר דאהער שאן צוויפעלהאפט, אב נאך טיסא צור אויזיינען אפגעלאסען ווירד, בין ערלעך טיסא וויינסטענס אום אללגעמיינען דעם הערען בעטטא אינע זאלכע בעפיעהלונגדע ערקלערונ-גגאב, דאס זיך בעטטא שאן דיינסטאג טיסאנ צום מאגיע נאך ווין דזענדען מאגנטע, אום אויך צו טעלדען, דאס ער דען הערען טיסא עמפפאנגען קאנן.

דיינסטאג אום האלב 2 אוהר נאכמיטטאגס וואורדע טיסא פאם מאגיע עמפפאנגען. דיא אוהר-ינען דייערטע פאללע 1/2 שטעלדען. אבער דיעזע וויכטיגע אויזיינען מאגנטען דיא גגעטטערן דעם הערען אינגעטראפפענען דעפעשען נור פאלגענדעס טעלדען:

דיינע מאיעסטעט לייעס טיסא צו זיך בעריפען, אום זיך דאך דעסען אויסאנג איבער דיא מאג-ליכקייט אינער פערעיינונג דער פארטיען אין בע-שטיממטעס אוהטהיל בילדען צו מאגנען. אין דיע-זיר מאגנען אויזיינען נאך טיסא בעצעיכנלך דעם 1867-ער אויסגלייבעס וויא אויך אין בייצוג אויף זיינע פינאנצ-פאליטיק דיינע ערקלערונ-גגען. נאך דיע-זען נגגענבגען ערקלערונגען, פאסטי דער מאגנ דיינ בעשלוס, וועלכעס נאך פעסט צו אממען, אום דיא פערהאנדלונגען אין דער אונגארישען דייפט-שטארט ווייטער פארטזוטעטען צו מאגנען.

אום האלב 4 אוהר נאכמיטטאגס וואורדע ווייטער בעטטא פאם מאגיע עמפפאנגען אונד זא-מיט וואורדע דיא פערהאנדלונגען אין ווען שאן פאר-געסטערן בעגענדעט; בעטטא אונד טיסא מאגנטען דערזיך צוריק נאך פעסט מאממען, וויא דער דער מאגיע ווערדע אויזיאטטעט וואורדע.

וויא מאן אלזא אויס דען בעריכטען בעריכ-טען ענטנעהמען מאגן, איזט שאן דאס אין נוטיס צייבען, דאס דער מאגיע נאך פעסט מאממט, אום דיא פערעיינונג דער פארטיען אונד דיא ערגענונג דער נייען מינעסטער צו בעווערקשטעللיגען.

טיסא מוסטע וואהרשיינלך פיר הערען בעטטא אונד בעזאנדערס דעם מאגיע בעפיעהלונגדע ער-קלערונגען ענגעבען האבען, דענן זאגסט דעטטע מאן דיא פערהאנדלונגען מיט אדם אבגעבראכען, בעטטא אונטערהאנדעלט מיט טיסא נוטט אלס „פערמיטלער“ זאגדערן אלס „פערטרוענסמאנן“ דעם ראגנס. דיא בעפיעהלונגען ערקלערונגען פאן טיסא מאגנטען זיך נור אויף צוויא אנגעלעגענהייטען בע-ציעהען, נעמלך אויף דען 1867-ער אויסגלייך אונד אויף זיינען פינאנצ-פלאן. אום דאס לאנד פאן דען שולדען צו רעטטען.

בעצוגלך דעם 1867-ער אויסגלייבעס האט וואהל הערר טיסא אום ריכטאנג דיא ערקלע-

פרוכטפריין-טאבעללע

פרוכט	קוואלישעפער נעוויכט	פער צאהל-עטר
ווייצען, באמאנער	85	4.65—4.75
„ „	86	4.80—4.85
„ „	87	4.85—4.90
„ „	88	4.95—5.05
„ „	89	5.05—5.10
„ שרייס	85	4.75—4.85
„ „	86	4.95—5.—
„ „	87	5.05—5.10
„ „	88	5.10—5.20
„ „	89	5.20—5.25
„ „	—	—.—.—
„ פעסטער מארגן	85	4.70—4.80
„ „	86	4.85—4.90
„ „	87	4.95—5.—
„ „	88	5.05—5.15
„ „	89	5.15—5.20
„ „	—	—.—.—
„ ווייסענבורגער	85	4.80—4.90
„ „	86	4.95—5.05
„ „	87	5.10—5.15
„ „	88	5.20—5.25
„ „	89	5.23—5.30
„ „	—	—.—.—
פער מעטער		
קארן	80	3.80—3.75
נערבסע מאלץ	72	3.10—2.70
„ פיטשער	72	2.60—2.50
האפער	50	2.05—2.02
קוקורוץ באמאנער	פער מעטצען	3.10—3.15
אנדערע נאשווארן	„ צענטנער	2.95—3.—
הירזע	75	3.10—3.—

פרוכטפריין-טאבעללע

פרוכט	קוואלישעפער נעוויכט	פער צאהל-עטר
ווייצען, באמאנער	85	4.65—4.75
„ „	86	4.80—4.85
„ „	87	4.85—4.90
„ „	88	4.95—5.05
„ „	89	5.05—5.10
„ שרייס	85	4.75—4.85
„ „	86	4.95—5.—
„ „	87	5.05—5.10
„ „	88	5.10—5.20
„ „	89	5.20—5.25
„ „	—	—.—.—
„ פעסטער מארגן	85	4.70—4.80
„ „	86	4.85—4.90
„ „	87	4.95—5.—
„ „	88	5.05—5.15
„ „	89	5.15—5.20
„ „	—	—.—.—
„ ווייסענבורגער	85	4.80—4.90
„ „	86	4.95—5.05
„ „	87	5.10—5.15
„ „	88	5.20—5.25
„ „	89	5.23—5.30
„ „	—	—.—.—
פער מעטצ'		
קארן	80	3.80—3.75
נערבסע מאלץ	72	3.10—2.70
„ פיטשער	72	2.60—2.50
האפער	50	2.05—2.02
קוקורוץ באמאנער	פער מעטצען	3.10—3.15
אנדערע נאשווארן	„ צענטנער	2.95—3.—
הירזע	75	3.10—3.—

מורז-טאבעללע

באלעג-מעהל	קי. פר.
נומער 0	22.70
„ 1	21.80
„ 2	20.90
„ 3	19.85
„ 4	17.70
„ 5	16.—
„ 6	13.30
„ 7	10.46
„ 8	9.10
„ 8½	8.35
גרלד-מורז	
ווכטער-אשא	105.65
דוקאטן	5.25
עסטערייך-אונגארישע 8 גולדען נומער.	
שטיק (20 פראנק)	8.90
נאפאלעאנער	8.90
פרייטשיק פראנצ (קאסטנבאוויינגן)	1.64
רוסישע רובעל	1.55
לאאוץ.	
1864-ער לאאוץ צו 100 גולדען	140.75
רעשטע צו 50 „	131.—
1860-ער גאנצע לאאוץ	111.75
רעשטע פינפטעל	115.—
1854-ער 4 פרעצענטיגע שטאאטס-לאאוץ	104.75
1839 ראטהשילד-לאאוץ גאנצע	272.—
רעשטע פינפטעל	249.50
קאמע רענטענשיינע	22.50
קרעדיט-לאאוץ	166.75
פרייבורגער לאאוץ פער 100 גולדען	109.—
פרייבורגער לאאוץ פער 50	53.50
רומע-ראמבוטיפס-פארדיע-לאאוץ	94.50
מאלם אד 40 גולדען	33.50

	קי. פר.
מאלמסי צו 40 גולדען ק. מ.	26.50
לאאי צו 40 „ „	26.—
סט. גנאנאס צו 40 „ „	25.—
אטנער צו 40 „ „	26.—
ווינדישגרעצער צו 20 גולדען ק. מ.	21.—
וואלאשיסע צו 20 „ „	21.—
קנולפיישיק צו 10 „ „	13.75
וויאלפלאאט צו 10 „ „	13.75
פאאוליטיק צו 20 „ „	15.25
אינסברוקער לאאוץ	17.25
אלבערינער לאאוץ צו 20 גולדען	16.50
קראלייער לאאוץ	16.25
טיקקו לאאוץ	54.50
רעשטע 120 פראנקס אינצאהלונגען	—.—
אינגארישע פרעמיען-לאאוץ א 100 גולדען	83.25
רעשטע צו 50 גולדען	82.50
ווינענער-לאאוץ	104.50
ווערטה-פאפיערע.	
אינגארישע נאטיאנאלענען	79.25
פרעמשער-באמאנער	77.—
וויבענגאנישע	76.—
גאלישע	85.20
בוקאוויער	83.—
אינגארישע אייזענבאהן-אלערען	97.50
וויינענערענס-אלאגענגס-אבלייזונגס	73.75
פרעמשער שראאבען-באהן	247.—
אטנער שראאבענבאהן	76.—
מונגיאלבאהן	23.75
אונגار.-באהן L. מ.	17.—
אינגארישע אארען-קרעדיט	72.50
שאר.-אונד קרעדיט-פאראין	51.75
אינגארישע קרעדיט-באנק	206.25

	קי.
פרעמשער באנק-אונד-אנגאר-באנק	745.—
פרעמשער נאציאנאל-באנק	355.—
פראנקא-אינגארישע	59.—
אונגארישע-באנק-אקציען	50.—
אטנער אאסטריאנער-באנק	154.—
לאנדס צענטראל-שפארקאססע	88.50
אטנער בוידענקרעדיט	—.—
פרעמשער אאטרלענגארישע	[illegible]
פרעמשער אאטשעפרישע	43.50
פרעמ.-אטנער דונאוטאלשיפפאהרט-גאנ.	153.50
רעשטע אייזענבאהנען	—.—
פאאסאגיערענדע אונגארישע באהנען-גאנ.	
דריי צו 5 אינדאלאד פרעמיען	86.75
דער אונגארישען דאמאנענלענד-באנד צו 5 אינדאלאד פרעמיען	79.—
דער אונגארישען אלגעמיינען באהנען-גאנ.	
אונשאפפונג צו 5 אינדאלאד פרעמיען	86.75
רעשטע צו 6 פרעמיען	87.25
דער פרעמשער אאסטריאנער-באנק	87.25
קרעדיט-לוס-אקציען	85.50
נאדי-אגס-באהן	112.50
אלפאלדי-פיינאנזי	127.—
אונגארישע אאסבאהן	53.75
פרייס באהן	186.50
דונענבוינער באהן אקציען	—.—
פאאזיג-אדרענבוינער באהן אקציען	129.—
פאאזיג-אגיס באהן אקציען	164.—
פאאל-לוטווייג-באהן אקציען	234.50
לעמבערג-שערנאוויטץ-יאס באהן	142.50
קרעדיט-אקציען	220.—
באנקי	964.—

אם 11-טען ד. מ. היער אבגעהאלטענען וואכען-מארקט פערקויפט 499 אקסען דאס פאאר פאן 117 ביז 370 גולד. 236 קיהע דאס פאאר פאן 100—236 גולדען, 196 מעלק-קיהע דאס שטיק פאן 65—150 גולד. — שטיק שאפע פער צטר. — גולד. — רינדפליש פער צענטנער 24 גולד. 50 קר. ביז 27 גולד. 50 קר.

שאפווארלע. ווייר האטטען אין דער פערגאנגענען וואכע ווייטער אין לעבהאפטעם געשעפט עם וואודרען נאהע אן 2000 צענטנער פערקייפט אונד צוואר: איינע פארטיע פאן 160 צטר. פיינע טוכאללע צו 127—128 גולד, 150 צטר. דעשטע מיטטעלפיינע צו 116—117 גולד. 300 מיטטעלערע צו 8—87 גולד. 140 צטר. באשטערע צו 76—78 גולד. 300 צטר. אונד-אינשיר צו 70—72 גולד. 130 צטר. סלאוואנישע זאמטער-וואללע צו 69—70 גולד. 200 צטר. טירקישע צינאיא צו 85—86 גולד. 200 צטר. סערבישע צינאיא צו 76—78 גולד. 200 צטר. פאבריק-ווישע צאקעל צו 64—65 גולד. אונד 140 צטר. גערענגערע צאקעל צו 41 גולד.

לעדער. פפונדהייטע בין 40-45-פפד. fl. 105, אינמאל פערזעטצטע טערצען פאן 20—24-פפד. 103—105 גולד., צווייטמאל פערזעטצטע טערצען 30—35-פפד. 100—102 גולד. דריטמאל פערזעטצטע טערצען פאן 40-פפד. 106—107 גולד.

ווייצען פרייז.

ריבאל 17½ גולד. לינאל 19½ גולד.
פעסטראלעאום 11½ גולד.
שפירינום: פיינסטפשפערשוס 13½ גולד.
ווייצען, פערקיפט 30000 צטר. פרייז אום עטוואס נעפאללען. אינגאריישער 84—85 פפד. 4.30 גולדען אד וויען פער צטר.
קארן פלאוואקישע 80-פפדיגע אין ווייען 3.90—4.20 גולדען פער מעטצען.
האפער אינגאריישער אד וויען 50—52-פפד. 2.20—2.40 גולד פער מעטצען.
קוקורוץ באטשקער אד וויען פער צענטנער 3.20 גולדען.
גערסטע פלאוואקישע אין וויען 72-פפד. 3.20—3.60 גולד פער נאד עסטערייכישע מעטצען.

ראטטא - צייטונג פאם 13. פעברער 1875.

אפען 27 28 24 43 46

שאן דאגעדאגען דען 4. מערץ ווירד אינער בוכלען אבער דיא נייען מאסע אינד געווירטע אונד דאס רעכנען מיט דעזגלעכען אן אינזערע נ. פרעי גיטע-אנטען פערזעגעס ווערדען.

פעראנטווארטלכער רעדאקטער: מאיר ב"ר רייס.

געטרעידע-פרייז.

פעסטער פרייז.

קוקורוץ נייער 2.90 — 2.95 גולדען פער צאללצענטנער אונד פער ראאסא.

האפער 2.07—2.07 גולדען פער 50 פפד.

גערסטע 2.60—2.75 גולדען פער 72 פפד.

קארן 80-פפד. 3.70—3.80 גולד.

ווייצען נעמען דיא פארגע פריי-נאטירונג יעד דיא חיישען פרייזע אום נכטס געשעטיגט. — פער פריי-יאהר 4.52—4.54 גולדען.

האפער פער פריי-יאהר 2.02½—2.01½ גול. —

קוקורוץ פער מאי-יוני 3.25—3.27 גולד.

מעהל-פרייזע (פער וויעגער צענטנער אאמטט זאק. פרייא אב פעסטם): נומ: 0: 12 גולד. 80 קר., נומ: 1 12 גולד. 30 קר. נו: 2: 11 גולד. 80 קר. נו: 3: 11 גול. 20 קר. נו: 4: 10 גולד. — קר. נו: 5: 9 גולד. — קר. נו: 6: 7 גולד. 50 קר. נו: 7: 5 גולד. 90 קר. נו: 8: 5 גולד. 10 קר. נו: 8½. 4 גולד. 70 קר. פיינע קליינע 2 גולד. 40 קר. נאבע קליינע 2 גולד. 20 קר.

הילזענפרייזע: נאאסע וויישע באהנען 5½—5¼. צווירנעל 6½—6¼. לינזען 5½—7 גול. פער צטר. נייער מאהן 11 גולד. בלוער 13 גולדען פער מעטצען. — הירזע-בריין 5¾ גולד פער צאללצענטנער. הירזע (קאלעש) 3.10—3.15 גולד. פער 82 פפד. לינזאמען 11½—11½ גולד. פער 150 פפד. האנפזאמען 2.60—2.90 גולדען פער 60 וויינער פפונד.

ערדעפעל: מיטטלערע זאק-ווייז 90 — 1.50 גול. פרייא 1.80—2 גול. פער וויינער צטר.

שפירינום גייע מעטאאדע 43½—44 קר. פרעס-העפע-וואארע 45½—45 קר.

רעפס: פער 150 פפונד 9.25 גולד. קאאל-עפס 10 גולד. —

פעטראלעאום 11 גול.

ריבזאמען 29—30 גולדען.

צוועטשקענמוס (לעקוואר) 16½ גול.

צוועטשקענמוס (לעקוואר) 12 — 14 גולד.

זוכס. ראאנגייר 87½—88 גולד. בעסערע 94—100 גולדען. —

ריבאל ראדעס 16—16½. ראספער-ראספיריס 19—19½. האנפאל 16 גולדען.

מאהאר 3½ גולדען פער מעטצען.

ווייקען 6 גולדען פער מעטצען.

קלעזאמען: אינגאריישע לוצערנע 25 — 27 גול. נעיישטעטער 32—34. אאטשקלעע 32 גול. —

ווייגשטיין האגענעטער 34 גולדען.

פאפריקא: אינגאריישע פרעפאריזעע 26—28 שאפפען 50—55 גולדען.

קנאפפערן: אונגאריישע פרעמ 21—23 גולדען פער קרבעל.

פעסטער שלאכטפיעה-מארקט. בייא דעם

ניעטעפטבערעכט.

פעסטער פרייזע.

קוקורוץ נייער 2.90 — 2.95 גולדען פער צאללצענטנער אונד פער ראאסא.

האפער 2—2.07 גולדען פער 50 פפד. —

גערסטע 2.60—2.75 גולדען פער 72 פפד.

קארן 80-פפד. 3.70—3.80 גול.

ווייצען נעמען דיא פארגע פריי-נאטירונג יעד דיא חיישען פרייזע אום נכטס געשעטיגט. — פער פריי-יאהר 4.52—4.54 גולדען.

האפער פער פריי-יאהר 2.02½—2.01½ גול. —

קוקורוץ פער מאי-יוני 3.25—3.27 גולד.

מעהל-פרייזע (פער וויעגער צענטנער אאמטט זאק. פרייא אב פעסטם): נומ: 0: 12 גולד. 80 קר., נומ: 1 12 גולד. 30 קר. נו: 2: 11 גולד. 80 קר. נו: 3: 11 גול. 20 קר. נו: 4: 10 גולד. — קר. נו: 5: 9 גולד. — קר. נו: 6: 7 גולד. 50 קר. נו: 7: 5 גולד. 90 קר. נו: 8: 5 גולד. 10 קר. נו: 8½. 4 גולד. 70 קר. פיינע קליינע 2 גולד. 40 קר. נאבע קליינע 2 גולד. 20 קר.

הילזענפרייזע: נאאסע וויישע באהנען 5½—5¼. צווירנעל 6½—6¼. לינזען 5½—7 גול. פער צטר. נייער מאהן 11 גולד. בלוער 13 גולדען פער מעטצען. — הירזע-בריין 5¾ גולד פער צאללצענטנער. הירזע (קאלעש) 3.10—3.15 גולד. פער 82 פפד. לינזאמען 11½—11½ גולד. פער 150 פפד. האנפזאמען 2.60—2.90 גולדען פער 60 וויינער פפונד.

ערדעפעל: מיטטלערע זאק-ווייז 90 — 1.50 גול. פרייא 1.80—2 גול. פער וויינער צטר.

שפירינום גייע מעטאאדע 43½—44 קר. פרעס-העפע-וואארע 45½—45 קר.

רעפס: פער 150 פפונד 9.25 גולד. קאאל-עפס 10 גולד. —

פעטראלעאום 11 גול.

ריבזאמען 29—30 גולדען.

צוועטשקענ. באמשיגש 16½ גול.

צוועטשקענמוס (לעקוואר) 12 — 14 גולד.

זוכס. ראאנגייר 87½—88 גולד. בעסערע 94—100 גולדען. —

ריבאל ראדעס 16—16½. ראספער-ראספיריס 19—19½. האנפאל 16 גולדען.

מאהאר 3½ גולדען פער מעטצען.

ווייקען 6 גולדען פער מעטצען.

קלעזאמען: אינגאריישע לוצערנע 25 — 27 גול. נעיישטעטער 32—34. אאטשקלעע 32 גול. —

ווייגשטיין האגענעטער 34 גולדען.

פאפריקא: אינגאריישע פרעפאריזעע 26—28 שאפפען 50—55 גולדען.

קנאפפערן: אונגאריישע פרעמ 21—23 גולדען פער קרבעל.

פעסטער שלאכטפיעה-מארקט. בייא דעם

Eigenthümer u. verantwortlicher Redakteur M. REIS.

Budapest, 1875. Druck v. Moritz Burian, Waitznerboulevard, Marokkanerhof.

וויסענשאפטליכען געזעלשאפט, ציינטע דער פראָפעסאָר פאָן יענער גערסטע, וועלכע אין קעטשקע-מעט ביים גראבען אייגעס ברונענס טיף אונטער דער ערדע געפינען וואָרדע אונד וועלכע נאָך בעדעקונג דער אהרעס-צאהל דער גרופּפּ 192 יאהרע אלט זיין זאָלל. דיא גערסטע איזט בינאהע שוואַרץ, אבער דאס גראָס וואונדער ביא דיעזער שוואַרצען גערסטע איזט, דאס זיא טראָטץ אירער האָהען אלטערס פאָן 192 יאהרען איהרע קיים קראָפט נאָך גיכט פערלאָרען האָבען, דענן אלס מאָן זיא אנבייטיג, איזט זיא שאָן אויפגעגאנגען. — ווייר מאַכען נון דען פראָפעסאָר איפמערקזאַם „הומבאלדס מאָסמאָס" צו לעזען, דאָרט ווירד ער פינדען דאס מאָ פאָר 40 יאהרען אין איינער אונטערדישען האָהלע אין עניפּטען 2000 יעהרען וויינען געפינדען האָבען, וועלכען מאָן אנביטיג אונד דאנן יעהר שאָנען גייען וויינען לעפערטע.

* (אונד קיינע וואונדער בא-דע ענטדעקונג?) איין לאנדאָער געלעהר-טער, וועלכער אין איינען דאס לאנד אשור (אסיען) בעריישטע, פאנד דאָרט אונטער דען אלטען אסס-ריישען שריפט-מאָפּען דיא גאנצע געשיכטע פאָן דעם בוך דעם טהורמעס אין בבל (דור הפלגה). — דערזעלבע ריישענדע האט אויך דיא אלטען מאָפּען אויפגעפונדען, אויך וועלכען דאס מביול בעשריבען שטעהט. פאָן דיעזען מאָפּען וואָלען דיא גערעדטען דען בעויין לעפערן, דאס דיא גע-שיכטע אין דער תורה פאָן דור המבול אונד דור הפלגה דאָך יאָהר איזט. — ווייר גלויבען דאס אויך אהנע דיעזע מאָפּען, דאָ דאָך אויך דאס געשיי-בענע אין דער תורה מעהר צו געבען איזט.

* (האהעס אלטער) פערגאנגענען פייטאג שטאָרב אין האָרשטיש (אין באהמען) אי-נער דער עלטעסטען מענער באהמענס, עס איזט דיעס אין ריכטיגער איזראָעליט, נאמענס ר' מייטהנער, וועלכער אים 105 יאהרע יעניעס לעבענס אין אל-טערס-שוואַכע געשטאָרבען איזט. דער פערשטאָר-בענע וועלכער בין אָ זיין לעבענס-ענדע געזונד אונד קרעפטיג וואר, וואר זיין 50 יאהרען עהרענ-בירגער דער שטאדט האָרשטיש. ער וואר פראָמס אונד אין גראָסער המון, ער האָטטע אויך דיא עהרע נאָך מיט דעם בעריהמטען ראָזער אזעקס צו שפּרע-כען; דענן ביא דער עריבייאונג דער פעסטונג אי-נעפּשטאָרט, וואָר ראָזער אזעק אין יענער גענעראָל דען ראָזעקען פראָגען פערדינאנד אונד פראָגען אזעק איזט ער פאָרגעשטעללט וואָרדען. דער פערי-שאָרבענע האָטטע אייגע גראָבאָרטיגע בימוזאָלל-ווערבעראָ אין האָרשטיש אונד ריטערלאָסט אייגע צאהלרייכע פאָמיליע, וועלכע איים 2 טאָכטערען 2 שווייגערזאָהנען, 70 ענקעלן אונד 78 אורענקעלן בעשעהט.

* (דיא ריבער-באנדע פאָן דאבאש.) פאָן דער איס בוהאָרער קאָמיטאט זא שטאָרק געפּרעסטען ריבער-באנדע דעם הייפּט-מאנגיס דאבאש זינד בעריטס דריא ריבער ביא גראָסוואָדרין פערהאָפטעט וואָרדען: דיאזעלבען האבען איך שאָן אויהרע געשטענדניססע אבגע-לעגט. —

* (זיינען פאָטער ערשאָס-סען) אין סטראשע (טרענטשינער קאָמיטאט) איזט לעטשטערע צייט יעדר פעלעס געשטאָהלען וואָרדען, וועסהאלב אין דען מיסטען האָפען וואבע איפגעשטעללט וואר. איך דער דאָרט וואָהנענדע ארזואָקאט קאָוואטש האטטע זיינען דיעגערן דען בעפעהל ערטהיילט, איס פאָללע זיא איינען דיעב ערבליקען, איהם דאס גלייך צו זאגען. אם אבענד דעס 29 יענגער וואָרדע איהם נון פאָן זיינען דיעגערן דאס דאזיין איינעס דיעבעס איס האָפע אנגעצינט. קאָוואטש נאָהם גלייך זיינע פיסטאָלע אונד ציעלטע איך דען פערמיינטליכען דיעב אונד טראָף איהן איך. אלס נון דער ערשאָסענע טאָדט צוזאמענ-געזונקען וואר, ערקאנגטע ערסט דער זאָהן דאס ער זיינען איינגענען פאָטער, וועלכער עבענפאָללס דען דיעב זוכען גינג, ערשאָסען האטטע דער שמערץ דיעזעס אדזוואָקאטען איזט אנגעשריעבליך.

* (דער ווינטער.) פאָרגען מאָנאט גלויבטע מאָן שאָן, דאס דער ווינטער צו ענדע זייא: דיא דאָנייא וואר שאָן גאנץ פאָס איזט בעפּריט אונד דיא דאמפּפּ-שיפּפּע פערקעהרטען שאָן לוסטיג אויף דערזעלבען. פלאָטצליך איזט ווידער דער ווינטער מיט אלל זיינער מאכט איינגעטרעטען אונד דיא דאָנייא איזט ווידער שטאָרק מיט אייז בע-דעקט. זא דאס דער דאמפּפּשיפּפּ-פערקעהר ניכט זאָבאלד ווידער איינטרעטען ווירד. דער לאנד-ווירטה איזט וואָהל מיט דיעזער ווינטערס-צייט צו-פרידען אונד האָפּפּט אויף אין געזונגענעס יאהר, אבער אין פיעלען גענענדען האט דער אייזגאנבאהנ-פערקעהר מיט פיעלען הינדערניססען צו קעמפּפען. פאָן דער אונגאָרישען אָסטבאהן ווירד פאָלגענדעס מיטגעטהיילט. זייט דעם 7 פעבער וואר לענגסט דער באהן שטאָרקער שנעגע-פאָלל, אן דען דאָ-רוף פאָלגענדען טאגען ווייטהעטען דיא שנעגע-שטירמע, פאָם 11 ביז 14 פעבער ווערבעסלטע שטאָר-קער שנעגע-פאָלל מיט שנעגע שטירמען אב, בעזאָנ-דערס צווישען גיראדהאוא אונד טשאָפּ אונד צווי-שען אוהעל אונד קאשויא. אם 14 פעבער עגט-גלייטען מעהרערע וואגאָנס צווישען סאָמאָטאָר אונד נאדי-גערעץ, דאָך וואָרדע גיעמאנד בעשעדיגט. דער פערזאנגע-פערקעהר וואר נור הוך דאס איבערשטיגען ערמאָגליכט.

* (איינע שטייער-צאהלונג אויס אמעריקא.) אן דען פעסטער בור-גערמייסטער איזט זאגנטאָ. איין אויפראנקרעטס שריבען אים נעוי-יאָרק-נעקאָממען, אין וועלכען 15 דאָללאָרס וואָרען אונד דער בריעף וועלכסס לוטעט פאָלגענדערמאָסען: „אייער וואָהלגעבאָרען אלס איך נאָך פאָר צוייא יאהרען אלס שניידער-מייסטער אין דער הייפּטשטאדט וואָר, וואָרדע מיר אייגע אונערטעגלכע שטייערלאָסט אויפגעבורדעט. אללעס בשטען, מיר דיעזע שטייער אים עטוואס צו ערלייכטערן, וואָרדע מיר רונדווג אבגעשלאָגען. דען נאָמען „מייסטער" פיהרטע איך נור דעם טיטעל נאָך זא וויא מאנכער טיטעל אין דער אלטען הייי-מאט געפיהרט וואָרד: דענן איך מוסטע מיר ערסט דיא ארבייט אויס דען געשעפטען האָלען, וויא איך קוים פיר מיך אונד מיינע פאמיליע דאס נאָטהווע-דיג טעגליכע בראָד פערדיענען קאָנטע. אים נון וועדער אויף דען אייגענליכען אבפיהרהאלט צו-ריקזוקאָממען: עס וואָרדען מיר מיינע איינריכטונגס-שטיקע וועגען דער ריקשענקונג שטייער געפעגע-דעט. וויאס וואר צו טהון? וואָרטען, ביז זעלבע פער-ריפּפּט ווערדען, ווערע צו שפּעט געווען. איך פער-ריפּטע אללעס זעלבסט אונד גינג נאָך דער פייען אמעריקאנישען רעפּובליק, וויא קיין טיטעל, אנדערען בלאָס דער בירגער אונד בירגער-טעגד הערדשט. איך בעפינדע מיך זאמטט מיינער פאמיליע רעכט וואָהל אונד אריבייטע פיר מיך אונד פיר זיא. ניכט נור קיין האנדוערקסמאנן האט עטוואס פאָן דורך-טען שטייערען צו עטריכטען; ניכט איינמאל אין אמאָרקסבעדיטעער פאָן 800 ארבייטערן האט עט-וואס צו בעצאָהלען. אונד מיט פייהרען מיס איך הינ-ציפּגען, דאס איך מיך צו גראָסעס דאנקע פער-פּפליכטעט זעהע. דאס מאָן מיך צום אויסוואנדערן געצוואונגען האט, דענן עס וואר צו מיינעס אונד מיינער פאמיליע גראָסען גוטעען. — בייליגער ער-האלטען זיא 15 דאָללאָרס, וועלכע איך אויף מיינע צו-ריקגעלאסענע שטייער שולדיג „א קאָנטע" עגטריכ-טע. ביטטע מיר זעלבע גוט צו שריבען. אין דער אנגעגעבענען האָפּפּנונג, דאס דיעזעס שריבען זיא אין גוטער געזונדהייט אונד אין בעסטער לוינג טרעפּפּען מאָגע, צייכנעט אבטענגסאָלל ערגע-בענסטער דיענער ק. שלונגעל, געוויזענער שניי-דערמייסטער אין דער הייפּטשטאדט בוראָפּעסט." — אלס נון דער בירגערמייסטער דיא 15 דאָללאָרס גענוויא בעטראָכטעטע, זאָה ער, דאס עס איינע גע-וואָהנליכע שניידער-אָרדערסס איזט, וועלכע זיא קונסטפּפּאָלל גערדוקט וואר, דאס עס איינע 15 דאָללאר-שטיק אויסגעזוכטען האט. דער בירגער-מייסטער האטטע אנפאנגס איינע פייהרע, דאס ער דאס שטאָמס - דעפּיציט מיט 36 גולדען דעקען קאָנגען ווירד — אונד איך איינמאל זיעהט ער, דאס זיך אין לוסטיגער שניידער מיט איהם איינען שפּאס מאכטע. —

* (דר. זכריה פראנקעל.) פאָן איינעס דער גראָסטען לומדים אין אונגארן האָרטע איך עס אָפּט זאגען: „דער גראָסטע למדן אין איי-אָפּא איזט יעטצט זכריה פראנקעל; אבער שאדע, שאדע. . . ." דיעזער געלעהרטע ראבבינער דאָקטאָר זכריה פראנקעל, דירעקטאָר דעס ראבבינאָמס-סעמינאריאומס אין ברעסלויא, איזט פאָרגען זאמסטאג אם 74 לעבענס-יאהרע פלאָצליך גע-שטאָרבען. פראנקעל וואורדע אים יאהרע 1801 אין פראג געבאָרען, שטודירטע אויך אן דער פראגער אונווערזיטעט אונד ער וואר דער ערסטע יודע אין פראג, וועלכער דען טיטעל „דאָקטאָר דער פילאָזאָ-פיע" ערהאלטען, אים יאהרע 1831 ערהיעלט ער דיא שטעללע, אייגעס קרייז - ראבבינערס אין טעפּליטס אונד וואורדע 5 יאהרע שפּעטער אלס אבער-ראבבינער נאָך דרעזדען בערופען, וואָ ער 18 יאהרע ווירקטע אונד אויך פיר דיא עמאנציפּאציאָן דער יודען אין זאכסען שטארק געקעמפּפּט האטטע. מאָן האט איהן זאָדאנן צום ראבבינער נאָך בערלין בערופען, וויאהן ער אבער ניכט געהען וואָללטע. אים יאהרע 1854 קאָם ער נאָך בריסלויא, וואָ ער צום דיריקטאָר דעס דאָרטיגען ראבבינאָמס-סעמי-נאָרס ערנאנגט וואורדע. אין פאָלגישער בעציע-הונג האט ער אין זאכסען פיעל גוטעס פיר דיא דאָר-טיגען יודען געווירקט. זיין ווערק איבער דיא ביבעל-איבערזעטצונג דער „שבעים זקנים" איזט בערוהמט, עבענאָזיעל איפּזעהען האבען זיינע ערקלע „דרכי המשנה" אונד „מבוא לתלמוד ירושלמי" הערפאָר-גערופען. צו דיעזעס „שבעים מאלע" וואורדע ער פאָן אונזערעם קאָנגע מיט דעם טיטעל איינעס „קאָנגי-ליכען ראטהעס" איינגעצייכנעט.

* (וואהלטהעטיגקייט.) באראָן הירש האט דער איזראעליטישען שולע פאָן סאלאָנקי אין געשענק פאָן 10000 גולדען געמאכט. —

* (געעלענ-וואנדערונג.) דיא זיך דיא ציטען ענדערן: דיא געלעהרטען האבען פייהער דיא יודען פערלאָסט, ווייל זיא אן „גלוול הנשמות" (געעלענ-וואנדערונג) גלויבען, אונד הייטע בילדען זיך זאָגאר געלעהרטע פערא איינע, וועלכע דאראן גלויבען. דאס מאָן דיא זעעלען פערשטאָר-בענער מענשען הייראָבשוואָרען אונד מיט איהר-גען שפּרעכען קאָנגע, אונד דאס דיא לעבענדען מענשען דיא זעעלען לענגסט פערשטאָרבענער מענ-שען אין זיך האבען. דאס דיא זעעלע פאָן מענשען צו מענ-שען הערומוואנדערט. דיעזע פערא איינע הייסען „שפי-ריטיסטען". הייר ניכט עס עבענפאָללס אין זאָל-בער שפּיריטיסטען-פערא איין פאָרגען זאנגטאנ האבען צוייא דאָקטאָרען איינען פאָרטראָג איבער דיא וואהרהייט דער זעעלען-וואנדערונג געהאלטען. זיא זאגטען: דאס עס מאָגליך איזט, דאס מאנכער הייטע לעבענדיג מענש נאָר דיא זעעלע פאָן „דראָשען" אין זיך האבען קאָנגע אונד דאס זיך דיעזע זעעלע זאָגאר דראָן ערגענעהרט. דיא זיא אויכט פאָר 5600 יאהרען אייך דיעזע וועלט הע-רומוואנדערטע. — אלס ביישפּיל ערצעהלטע אין דאָרטאָר פאָלגענדע געשיכטע: איינעס פאָטער טייטטע פאָר דער גבורט זיינעס זאָהנעס, דאס ער איינען זעהר געלעהרטען זאָהן האבען וויירד, ווייל דיא זעעלע זיינעס זאָהנעס פאָר אהרהונדערטען אין איינעס געלעהרטען דאָקטאָר אין ענגלאנד וואָר. אלס נון דיעזער קנאבע בעריישט דריא יאהרע אלט וואר אונד צום ערסטען מאָלע דאס וואָרט „ענג-לאנד" האָרטע, וואורדע ער איין עריוואכסענער נאכדענקענד אונד זאגטע דאנן דעם פאָטער: „מיר שיינט שטארק, דאס איך שאָן איינסט אין ענגלאנד וואָר. האבע דאָרט אנדערע עלטערן געראבט אונד האבע זאָגאר איינען לאנגען באָרט געטראגען" — דאביא שילדערטע ער דיא שטאָרט לאָנדאָן, זא וויא זיא ווירקליך איסזיעהט. פעלע לאבען וואָהל דאָרטבער, אבער זא פיעל שטעהט פעסט, דאס מאָן זעלבסט מיט דער ווייסענשאפט דיא מאָגליכקייט איינער זעעלענ-וואנדערונג נאכווייזען קאָנען; מאָן קאָנען נון האָפּפּענען זאגען, דיא ווייסענשאפט זעלבסט זייא פאלש.)

* (טאדעס פאלל.) דער בערהמטע יודישע באנקהויז-בעזיטצער אין פאָרז, נאמענס אראָלף פוהל (Fould), איזט פאָרגען זאמסטאג גע-שטאָרבען. וויא בעקאנגט, וואר זיין יודישער פאָטער שמשון פוהל, צווייטמאל פראנצאָזישער פינאנצ-מיניסטער, איינמאל אים יאהרע 1851 אונד דאס צוויטע מאל פאָם יאהרע 1861 ביז 1867.

* (דער יודישע דעפּוטירטע

שפּעקולאַציאָן מאַכען: פאַר אַלעס ווערדען ווייר דאס באַדשעט אַלליין פאַרלעגען. דאס ווייד מאַן דאָך יעדענפאַלס אַנגעהען, דאָ דאָך יעדער לויט בערעכנונג איינזיעהט, דאס דער שטאַאט זאָ פיעלע אויסגאַבען האַבען מוס אונד נור זאָ פיעלע איינגאַהמען האַבען קאַנן. אויס דיעזען באַדשעט-פערהאַנדלונגען ווער פאַן דען פיעלען רעדען ענטגעגהמען קאָנגען, וויא פיעל עס מיט דער שטייער-ערהאָהונג געשלאַגען האַט. נאָך וועלכעס ווער אונס דאַנן מיט דער פאַרלעגונג אונזערעס פאַלגעס ריכטען קאָנגען.

אַן דיא אַנגאַהמע דער שטייער-ערהאָהונג האַט דאס מיניסטעריאַם זיין ווייטער-פערבלייבונג גיבוט. דען אונד דיא מיסטען רעכטען מוסטען זיך שאַן מיט דעם גנאַדאַנקען פערטרייט מאַכען, דיא שטייער-ערהאָהונג צו בעוויללינגען, ווייל זאָנסטיגען פאַלליעס דיא מיניסטער אבדאַנקען אונד ווייל זיך אונטער דען גענעהמיגונגען פערהעלטניססען גאַר קיין אַנדערעס מיניסטעריאַלס אינסטרייבען לייסט. דיא מיסטען רעכטען האַבען דענאָך מיט אַנגסט אונד באַנגען אַן דיא שטייער-ערהאָהונג גנאַדאַכט, ווייל זיא ערסטענס זעלבסט פאַר דעם פיעלען שטייער-צאַהלען פיר-בסטען אונד צווייטענס ווייל זיא זיך פאַר איהרען וועהלערן ניכט מיט איינער שטייער-ערהאָהונג צו קאָממען געשטייען.

וויא פיראַה ווארען נון דיעזע רעכטען, אַלס זיך טיסאַ איך איינמאַל ערהאָב אונד דיא פיעראַיגונג טיט דען רעכטען באַאַנטראַגטען אונד דאַביא נאָך איינען דונקלען פלאַן פאַרלעגטע, וויא מאַן דאס דעפיציט אָהנע זאָ שטאַרקע שטייער-ערהאָהונג דעקען קאָנגע. דיא פיראַיגונג וואַר נון מיט בעניסטערונג איפגענאַממען, פאַן דער שטייער-ערהאָהונג מיט דער איינפיהרונג דער אַללגעמייגען איינקאַממענ-שטייער וואַללטע נייטאַנד מעהר וויסען — אונד זאַמיט האַט דאס מיניסטעריאַם דיא אונמאָגליכקייט זיינעס ווייטער-פערבלייבענס איינגעזעהען.

בלאָס דאס באַדשעט וואַרד מיט איינער גראַסען שטיממענ-מעהרהייט אַנגענאַממען, אויס וועניגסטענס הויערן דאס פערטרייבן צוס מיניסטעריאַם אויסצוהרקען, דאַמיט עס עדערפאַלל צוריק-טרעטען קאָנגע, אבער דיא פראַגע: „וויא בעדעקט מאַן דאס דעפיציט?“ איזט איינע אָפפענע גלייכען.

דיעזע „אָפפענע פראַגע“ מוס יעטצט דער ט י מ אַ, ווענן ער מיניסטער ווערדען ווילל, בעאַנטוואָרטען.

זעהען ווייר נון, וויא דיא זאַכען שטעהען! וואס וואַר דער פינאַנצ-פלאַן פאַן גיצי אונד וואס קאָנן זיין דער פינאַנצ-פלאַן פאַן טיסאַ?

גיצי זאַגטע: „דאס 25½ מיללאָנען-דעפיציט קאָנן אונד דאַרף נור איך פאַלגענדע וויזע בעווייטיגט ווערדען: 12 מיללאָנען פאַן דער בזיהרונגען אַנלייהע, 5 מיללאָנען פאַן דען נייען שטייערן, וועלכע דיא פינאַנצ-קאָממיסיאָן בעריייט בעוויללינגט אונד 8½ מיללאָנען פאַן דער איינפיהרונג אַנגער גאַנץ נייען אַללגעמייגען איינקאַממענ-שטייער.

מיט דען נייען שטייערן, וועלכע גיצי נאָך אויס אַרטאַבער פאַרלעגטע (געמעליך פאַהר - קאַרטענ-שטייער, יאַגד-שטייער, לוקסוס-שטייער אַז ד וו) אונד וועלכע דיא פינאַנצקאָממיסיאָן שאַן בעוויללינ-טע, איזט דיא מעהרהייט אויס ריייסטאַגע צופריי-דען אונד איך טיסאַ זאַגטע, דאס ער גענען דיי-זע שטייערן ניכטס איינצו-ווענדען האַבע; אבער דיעזע שטייערן אַללין ווערדען קוים 5 מיללאָנען איינברינגען אונד ווענן מאַן ניכט איך דיא אַלל-געמיינע איינקאַממענ-שטייער, וועלכע גיצי אויס יענגער פאַרלעגטע (דעהע נומ' 4 אונד 5) אַנגיממט, זאָ פעהלען נאָך ½ מיללאָנען!

נון זאַגט טיסאַ, דאס מאַן זיך דיעזע ½ מיללי-אָנען אויס נייע לייהען זאָלל, דאַרייך ווירד אבער דיא מעהרהייט ניכט איינגעהען. דיא רעכטע דאס וואָהל דיא נאַטהווענדיגקייט איינער אַללגעמיינען איינקאַממענ-שטייער איינגעזעהען, נור איזט איהר פיער פערצענט אַלס שטייער דעס ריינ-איינקאַממענס צו האָך אונד מיינט דאַדער, דאס איך 2 פערצענט דעס ריינ-איינקאַממענס איינע גענענדע בעשטייערונג איזט. גיצי פערלאַנגט אבער 4 פערצענט אונד דער שטייר-פונקט צווישען גיצי אונד דען רעכטען בעשטעהט אַלזאָ אין פיער מיללאָנען, דענן 4 פערצענט פאַם ריינאינקאַממענ ווערדען 8, וועהרענד 2 פערצענט נור 4 מיללאָנען אבווערפען.

וויא יעטצט אבער איינע דעפעשע מעלדעט, זאָלל טיסאַ דעם קאָנגע ערקלערט האַבען, וויא ער דיא פעהלענדען ½ מיללאָנען דעקען וויל. 4 מיל-לאָנען ווערדען פאַן דעם פאַרשוסע איך דיא אָסט-באַהנ-אַקציען, וועלכע יעטצט דיא רעגיערונג בע-קאָממט, איינלייסען אונד איך דיא איבריגען ½ מיללאָנען ווירד דער שטאַאט רענטענ-פאַפיערע הערייסנעהען.

וויא ווייר בעריייט ווייסען, האַט איך שאַן הערר גיצי פאַן דיעזען פאַלגען געשפּראָכען. ער ערקלערטע אבער, דיא רענטענ-פאַפיערע אינגער זאָלכען פערהעלטניסען ניכט הערויסגעבען צו קאָנגען — אונד אונס שיינט אַלס זעהר וואַהרשיינ-ליך דאס איך טיסאַ אין דיא איינפיהרונג איינער אַללגעמיינען איינקאַממענ-שטייער מיט 2 פערצענט דעס ריינ-איינקאַממענס איינווילליגען וועדע.

דיא געסטרינגען נאַכריכטען לויטען פאָלגענ-דעראַסען: טיסאַ איזט בעריייט פאַן דען ווען אין פעסט איינגעראָפפען, מיניסטער - פּרעזידענט בישטאַ איזט איך זיינער ריקריזיג אין פּרעסבורג אבגעשטעגען אונד ווירד ערסט הייטע אָדער מאָר-גען הייער איינטרעפפען. דיא פערהאַנדלונגען, וועל-כע נון הייער בעגינגען, ווערדען פאַן דען פאַרטיא-פיהررערן געפּלאָגען ווערדען. בישטאַ ווירד דיא הערען טיסאַ, לוניאַ אונד שענגיי צו איינער גע-מיינאַמען בעראַטונג בערופען, אין וועלכער איבער דען פאַלען (פראַגאַם) דער נייען ריייסטאַגס-מעהרהייט בעראַטען ווערדען וואַל. ווענן זיך נון איך גרונדלאַגע איינעס פעסטען פאַלגעס איינע פעסטע ריייסטאַגס-מעהרהייט בילדען, דאַנן ווירד ערסט אויס דיעזער מעהרהייט אין נייעס מי-ניסטעריאַם געבילדעט.

אין ווייטער קאָרעספּאָנדענט שרייבט: טיסאַס בעגעהמען האַט דעם קאָנגע זעהר גוט גע-פאַלען, דער קאָנג זאָלל נאָך דער אויסגעגע-זאַגט האַבען: „טיסאַ איזט איין מאַן פאַן שטאַר-קעם ווילען אונד בעזיטצט גראַסע פעהיגקייטען!“ אַלס מאַן נון טיסאַ בעפראַגט, אַב ער אונטער דער גענעגוויערטיגען רעגיערונג איינע מיניסטער-שטעללע אַנגעהמען ווירדע, דא אַנטוואָרטעטע ער: „וויא קאָנן איך יעטצט אין זאַלכעס מיניסטעריאַם טרעטען, וועגען וועלכעס איך אימער גערעדעט האַבע אונד וועלכעס בייא דער אבשטיממונג איינע גראַסע מעהר-הייט האַטטע, טראַטצדעם איך נעגען דיא באַדשעט-בעוויללינגונג וואַר? — אויסגעסען בין איך בעריייט, מיך מיט מיינער גאַנצען פאַרטיא, מיט דער רעכ-טען פאַרטיא דערארט צו פערבינדען, דאס איינע נייע רעגיערונג ערמאָגליכט ווערדע. וועלכע דיא אָרדנונג אויס שטאַאטס-הויז-האַלטע אונד אין דער פערוואַלטונג הערשטעללען קאָנגטע, עס ווירדע מיר איך ניכט איפלייגען, ווענן דאס נייע מיניסטעריאַם איין לויטער רעכטען בעשטעהען מאַכטע, זאָבאַלד עס נור עהרלייכע פערזאָנען זינד, וועלכע קיינע זעלבסטזוכטיגע פאַרטיא-צוויעקע בעפאָלגען.“

פערשיעדענע נייאינקיטען.

* (דער פראַצעס גגען דען פיעלפאַכען מיללאָנער אָפּענ-הייס) נעהט נון יעטצט ווייטער ערע ענטגעגען. פאַרגעסטערן וואַרדען דעם געשוואָרענע-גערעכטע דיא 10 פראַגען פאַרגעלעגט, וועלכע זיך דאַרייך בעציעהען, אַב אָפּענהייס שולדיג איזט, דיא לעגע-בערג-טשערנאַיעטצער באַהן וויא איך דען שטאַאט אויס זאָ פיעלע מיללאָנען בעטראַגען אונד בעשטאַה-לען צו האַבען? — בעפאַר נון דיעזע פראַגען בע-אַנטוואָרטעט וואַרדען, הייעלט דער אַנקלאַגער איינע גראַמאַטיגע 6 שטנדיגע רעדע, אין וועלכער ער דיא שולד פאַן אָפּענהייס צו בעווייזען זוכטע. ווי-וואַללען נון איינגע שטאַללען פאַן דער אַללגעמיינען מטשהיילען: „מיינע געעהרטען געשוואָרענען! ווער האַבען יעטצט קיינען געוואָהנלכען אַנגעקלאַגטען פאַר אונס, זאָנדערן איינען, וועלכער דורך זיינען פערשוואַנד אונד דורך זיין ריכטהייט ערלאַנגט האַטטע, איך בעגריפפע עס, דאס מאַן מיט בעוואונדערונג דיעזען מאַנן פאַר דעם גע-ריכטע שטעהען זעהען, וואָ ער איינעס געוויסנ-זיכטיגען פערברעכענס אַנגעקלאַגט איזט. ווער האַ-בען דיער איינען מאַנן פאַר אונס, וועלכער פריהער אין אַרמער בעאַמטער וואַר אונד זיך דאַנן דורך זיינען גראַסען שפּעקולאַציאָנס-גייסט צו איינער זאָלכען שטעללונג אונד צו איינעס זאָלכען ריי-טהומע עמפּאָרגעשוואונגען האַט. נון מאַכט מאַן עס אונס צום פאָרוואורפ, וואַרום ווער גערעדע דיעזען מאַנן וועגען זיינעס ערשוינדעלטען ריייכטהומעס אַנקלאָגען, דא דער נאָך טויזענד זאָלכע, דורך שווינדעל זאָ פלאָטצליך ריייך געוואָרדענע לייטע עקסיסטירען! יא זאָגאַר דער אַנגעקלאַגטע זעלבסט בערופט זיך דאַרויף, וואַרום מאַן איך ניכט אונדע-רע ריייכגעוואָרדענע לייטע איך דיא אַנקלאָגע-באַנק זעטצטע; אבער מיינע הערען, דאַרף זיך דענן אין פערבערעכער דאַמיט ענטשולדיגען, דאס איך אונדערע דיעזעס פערברעכען בעגאַנגען האַבען? וועגן אין פערברעכען ליידער צור געוואָהנהייט ווירד, זאָ איזט עס נאָך אומערהין אין פערברעכען! ווער מיססען נון אַרין טראַכטען איך דיא אונדערען, וועל-כע דורך שווינדעל אונד בעטרוג אין ריייכטהום ער-וואַרבען, איך דיא אַנקלאָגע-באַנק צו זעטצען. — אינזער געגענוויערטיגער האַנדעלס-מיניסטער דר' באַנהאַנז האַט דיעזעס מאַנגע דען בעטרוג אונד דען דעבשטאַהל בייא דער איינגעבאַהן נאַכ-געוויעזען אונד דעראַלב שפּיט ער פייער איך דיעזען מיניסטער. יא, דיעזער מאַן האַט זיך געגען דיא רעגיערונג זאָלכע איסדריקע ערלויבט, דאס ווענן זיא אין אונדערער איסגעשפּראָכען העטטע, זיא ווערע ער לענגסט פיר דיעזע רעגיערונגס-בעלייד-יגונג אַללין איך לענגערע צייט איינגעשפּערט. בייא איינעס אינגעבילדעטען, דער איינע שלעכטע ערציעהונג האַטטע, קאָנגטע מאַן זאָלכע איסדריקע נאָך ענטשולדיגען, אבער ניכט בייא איינעס געביל-דעטען מאַנגע, דער דאָך זיינע איסדריקע צו ווער-לען ווייס. דער אַנגעקלאָגטע גלויבט זיך דא-דער אַללעס ערלויבען צו דירפען, ווייל ער רייך איזט אונד ווייל ער דורך זיין ריייכטהום הונדערטע זיינער אינטערעסען בעהערשען קאָנן. דאַרום האַטטע ער דען מוטה, זיך פאַר דער גאַנצען וועלט ניכט צו פיכטען! — ער האַט דעם מיניסטער צו-ערסט דען קריעג ערקלערט אונד ניכט דער מי-ניסטער אויהם! — מיינע הערען! דער „קראַך“ וואַר איינע וואָהלטהאַט פיר דיא זיטטלייכקייט דעס לאַנדעס, דא ער אַללע שווינדעלאַפּטען אונטער-נעהמונגען וועגען דיעזעס מאַנגע בעוויזען וואָלל-טען, האַבען אַלזאָ אויסזאָגען געמאַכט, וועלכע איך דאַהער נאָך פאַר דאס געריכט צוריקען ווער-דע; דער בעסטע בעוויז פיר דיא שולד דיעזעס מאַנגעס איזט, דאס דיא גאַנצע געזעלשאַפט דיע-זער לעמבערג-טשערנאָוויטצער באַהן וויא איך דער שטאַאט דאַביא מיללאָנען איינביסען, וועהרענד דיעזער באַהנדירעקטאָר אָפּענהייס אין פיעלפאַכער מיללאָנער וואַרד; — ליידער וואַרדען אין דיעזען שווינדעל איך אַנדערע מיטגעריסען אונד איך קענ-נע געוויזעזענע מיניסטער (הייער מיינטע ער דען דר' נסדרא). וועלכע יעטצט אין גראַסען ריייכען פאַלאַסטען וואָהנען אונד איך דאס פערראַטע פאַלך נעדערבליקען! איך ביטטע דאַהער דאס האַ-הע געריכט, דען שווינדעל צו בעשטראַפען אונד דיא שולד געגען דיעזען מאַנן אויסצוישפּרעכען!“ נאָך דיעזער רעדע דעס אַנקלאָגערס הייעלט נון דער פער-טהיידיגער איינע גראַסאַרטיגע רעדע אונד ערסט נאָך דיעזען רעדען ווירד דאס אורטהייל איינגע-שפּראָכען ווערדען.—

* (דער קאָנינג אַלס דעפּוטירטער.) דאס סעווערינער קאָמטאַט ווילל יעטצט דען קאָנג זעלבסט צום דעפּוטירטען ווערדען, בייא דער גענעגוויערטיגען ווערדען-קאָנסטיטוציאָן זאַגטען דיא דאַרטיגען ווערדער, דאס איהר ביז-הערינער דעפּוטירטער פיר זיא ניכטס געטהאַן האַטטע, וועהרענד זיא ניכט מעהר פאַן איהם ווייסען וואָלל-לען, זאַנדערן דען קאָנג זעלבסט ווערדען מאַכטען, ווייל ער דאָך איהר טריעסטער בעשטצער איזט.

* (גאַר קיין וואונדער!) ווער לע-ען אים „פעסטער שורנאַל“ פאָלגענדעס: „אַן דער לעטצטען זיטצונג דער קעטשקעמעטער נאַטור-

אונד דער שטייר-פונקט צווישען גיצי אונד דען רעכטען בעשטעהט אַלזאָ אין פיער מיללאָנען, דענן 4 פערצענט פאַם ריינאינקאַממענ ווירדען 8, וועהרענד 2 פערצענט נור 4 מיללאָנען אבווערפען.

וויא יעטצט אבער איינע דעפעשע מעלדעט, זאָלל טיסאַ דעם קאָנגע ערקלערט האַבען, וויא ער דיא פעהלענדען ½ מיללאָנען דעקען וויל. 4 מיל-לאָנען ווערדען פאַן דעם פאַרשוסע איך דיא אָסט-באַהנ-אַקציען, וועלכע יעטצט דיא רעגיערונג בע-קאָממט, איינלייסען אונד איך דיא איבריגען ½ מיללאָנען ווירד דער שטאַאט רענטענ-פאַפיערע הערייסנעהען.

וויא ווייר בעריייט ווייסען, האַט איך שאַן הערר גיצי פאַן דיעזען פאַלגען געשפּראָכען. ער ערקלערטע אבער, דיא רענטענ-פאַפיערע אינגער זאָלכען פערהעלטניסען ניכט הערויסגעבען צו קאָנגען — אונד אונס שיינט אַלס זעהר וואַהרשיינ-ליך דאס איך טיסאַ אין דיא איינפיהרונג איינער אַללגעמיינען איינקאַממענ-שטייער מיט 2 פערצענט דעס ריינ-איינקאַממענס איינווילליגען וועדע.

דיא געסטרינגען נאַכריכטען לויטען פאָלגענ-דעראַסען: טיסאַ איזט בעריייט פאַן דען ווען אין פעסט איינגעראָפפען, מיניסטער - פּרעזידענט בישטאַ איזט איך זיינער ריקריזיג אין פּרעסבורג אבגעשטעגען אונד ווירד ערסט הייטע אָדער מאָר-גען הייער איינטרעפפען. דיא פערהאַנדלונגען, וועל-כע נון הייער בעגינגען, ווערדען פאַן דען פאַרטיא-פיהررערן געפּלאָגען ווערדען. בישטאַ ווירד דיא הערען טיסאַ, לוניאַ אונד שענגיי צו איינער גע-מיינאַמען בעראַטונג בערופען, אין וועלכער איבער דען פאַלען (פראַגאַם) דער נייען ריייסטאַגס-מעהרהייט בעראַטען ווערדען וואַל. ווענן זיך נון איך גרונדלאַגע איינעס פעסטען פאַלגעס איינע פעסטע ריייסטאַגס-מעהרהייט בילדעט, דאַנן ווירד ערסט אויס דיעזער מעהרהייט אין נייעס מי-ניסטעריאַם געבילדעט.

אין ווייטער קאָרעספּאָנדענט שרייבט: טיסאַס בעגעהמען האַט דעם קאָנגע זעהר גוט גע-פאַלען, דער קאָנג זאָלל נאָך דער אויסגעגע-זאַגט האַבען: „טיסאַ איזט איין מאַן פאַן שטאַר-קעם ווילען אונד בעזיטצט גראַסע פעהיגקייטען!“ אַלס מאַן נון טיסאַ בעפראַגט, אַב ער אונטער דער גענעגוויערטיגען רעגיערונג איינע מיניסטער-שטעללע אַנגעהמען ווירדע, דא אַנטוואָרטעטע ער: „וויא קאָנן איך יעטצט אין זאַלכעס מיניסטעריאַם טרעטען, וועגען וועלכעס איך אימער גערעדעט האַבע אונד וועלכעס בייא דער אבשטיממונג איינע גראַסע מעהר-הייט האַטטע, טראַטצדעם איך נעגען דיא באַדשעט-בעוויללינגונג וואַר? — אויסגעסען בין איך בעריייט, מיך מיט מיינער גאַנצען פאַרטיא, מיט דער רעכ-טען פאַרטיא דערארט צו פערבינדען, דאס איינע נייע רעגיערונג ערמאָגליכט ווערדע. וועלכע דיא אָרדנונג אויס שטאַאטס-הויז-האַלטע אונד אין דער פערוואַלטונג הערשטעללען קאָנגטע, עס ווירדע מיר איך ניכט איפלייגען, ווענן דאס נייע מיניסטעריאַם איין לויטער רעכטען בעשטעהען מאַכטע, זאָבאַלד עס נור עהרלייכע פערזאָנען זינד, וועלכע קיינע זעלבסטזוכטיגע פאַרטיא-צוויעקע בעפאָלגען.“

פערשיעדענע נייאינקיטען.

* (דער פראַצעס גגען דען פיעלפאַכען מיללאָנער אָפּענ-הייס) נעהט נון יעטצט ווייטער ערע ענטגעגען. פאַרגעסטערן וואַרדען דעם געשוואָרענע-גערעכטע דיא 10 פראַגען פאַרגעלעגט, וועלכע זיך דאַרייך בעציעהען, אַב אָפּענהייס שולדיג איזט, דיא לעגע-בערג-טשערנאַיעטצער באַהן וויא איך דען שטאַאט אויס זאָ פיעלע מיללאָנען בעטראַגען אונד בעשטאַה-לען צו האַבען? — בעפאַר נון דיעזע פראַגען בע-אַנטוואָרטעט וואַרדען, הייעלט דער אַנקלאָגער איינע גראַסאַרטיגע 6 שטנדיגע רעדע, אין וועלכער ער דיא שולד פאַן אָפּענהייס צו בעווייזען זוכטע. ווי-וואַללען נון איינגע שטאַללען פאַן דער אַללגעמיינען מטשהיילען: „מיינע געעהרטען געשוואָרענען! ווער האַבען יעטצט קיינען געוואָהנלכען אַנגעקלאָגטען פאַר אונס, זאָנדערן איינען, וועלכער דורך זיינען פערשוואַנד אונד דורך זיין ריייכטהום איינע בע-ריהמטהייט ערלאַנגט האַטטע, איך בעגריפפע עס, דאס מאַן מיט בעוואונדערונג דיעזען מאַנן פאַר דעם גע-ריכטע שטעהען זעהען, וואָ ער איינעס געוויסנ-זיכטיגען פערברעכענס אַנגעקלאָגט איזט. ווער האַ-בען דיער איינען מאַנן פאַר אונס, וועלכער פריהער אין אַרמער בעאַמטער וואַר אונד זיך דאַנן דורך זיינען גראַסען שפּעקולאַציאָנס-גייסט צו איינער זאָלכען שטעללונג אונד צו איינעס זאָלכען ריי-טהומע עמפּאָרגעשוואונגען האַט. נון מאַכט מאַן עס אונס צום פאָרוואורפ, וואַרום ווער גערעדע דיעזען מאַנן וועגען זיינעס ערשוינדעלטען ריייכטהומעס אַנקלאָגען, דא דער נאָך טויזענד זאָלכע, דורך שווינדעל זאָ פלאָטצליך ריייך געוואָרדענע לייטע עקסיסטירען! יא זאָגאַר דער אַנגעקלאָגטע זעלבסט בערופט זיך דאַרויף, וואַרום מאַן איך ניכט אונדע-רע ריייכגעוואָרדענע לייטע איך דיא אַנקלאָגע-באַנק זעטצטע; אבער מיינע הערען, דאַרף זיך דענן אין פערברעכער דאַמיט ענטשולדיגען, דאס איך אונדערע דיעזעס פערברעכען בעגאַנגען האַבען? ווענן אין פערברעכען ליידער צור געוואָהנהייט ווירד, זאָ איזט עס נאָך אומערהין אין פערברעכען! ווער מיססען נון אַרין טראַכטען איך דיא אונדערען, וועל-כע דורך שווינדעל אונד בעטרוג אין ריייכטהום ער-וואַרבען, איך דיא אַנקלאָגע-באַנק צו זעטצען. — אינזער געגענוויערטיגער האַנדעלס-מיניסטער דר' באַנהאַנז האַט דיעזעס מאַנגע דען בעטרוג אונד דען דעבשטאַהל בייא דער איינגעבאַהן נאַכ-געוויעזען אונד דעראַלב שפּיט ער פייער איך דיעזען מיניסטער. יא, דיעזער מאַן האַט זיך געגען דיא רעגיערונג זאָלכע איסדריקע ערלויבט, דאס ווענן זיא אין אונדערער איסגעשפּראָכען העטטע, זיא ווערע ער לענגסט פיר דיעזע רעגיערונגס-בעלייד-יגונג אַללין איך לענגערע צייט איינגעשפּערט. בייא איינעס אינגעבילדעטען, דער איינע שלעכטע ערציעהונג האַטטע, קאָנגטע מאַן זאָלכע איסדריקע נאָך ענטשולדיגען, אבער ניכט בייא איינעס געביל-דעטען מאַנגע, דער דאָך זיינע איסדריקע צו ווער-לען ווייס. דער אַנגעקלאָגטע גלויבט זיך דא-דער אַללעס ערלויבען צו דירפען, ווייל ער רייך איזט אונד ווייל ער דורך זיין ריייכטהום הונדערטע זיינער אינטערעסען בעהערשען קאָנן. דאַרום האַטטע ער דען מוטה, זיך פאַר דער גאַנצען וועלט ניכט צו פיכטען! — ער האַט דעם מיניסטער צו-ערסט דען קריעג ערקלערט אונד ניכט דער מי-ניסטער אויהם! — מיינע הערען! דער „קראַך“ וואַר איינע וואָהלטהאַט פיר דיא זיטטלייכקייט דעס לאַנדעס, דא ער אַללע שווינדעלאַפּטען אונטער-נעהמונגען וועגען דיעזעס מאַנגעס בעוויזען וואָלל-טען, האַבען אַלזאָ אויסזאָגען געמאַכט, וועלכע איך דאַהער נאָך פאַר דאס געריכט צוריקען ווער-דע; דער בעסטע בעוויז פיר דיא שולד דיעזעס מאַנגעס איזט, דאס דיא גאַנצע געזעלשאַפט דיע-זער לעמבערג-טשערנאָוויטצער באַהן וויא איך דער שטאַאט דאַביא מיללאָנען איינביסען, וועהרענד דיעזער באַהנדירעקטאָר אָפּענהייס אין פיעלפאַכער מיללאָנער וואַרד; — ליידער וואַרדען אין דיעזען שווינדעל איך אַנדערע מיטגעריסען אונד איך קענ-נע געוויזעזענע מיניסטער (הייער מיינטע ער דען דר' נסדרא). וועלכע יעטצט אין גראַסען ריייכען פאַלאַסטען וואָהנען אונד איך דאס פערראַטע פאַלך נעדערבליקען! איך ביטטע דאַהער דאס האַ-הע געריכט, דען שווינדעל צו בעשטראַפען אונד דיא שולד געגען דיעזען מאַנן פאַר אויסצוישפּרעכען!“ נאָך דיעזער רעדע דעס אַנקלאָגערס הייעלט נון דער פער-טהיידיגער איינע גראַסאַרטיגע רעדע אונד ערסט נאָך דיעזען רעדען ווירד דאס אורטהייל איינגע-שפּראָכען ווערדען.—

* (דער קאָנינג אַלס דעפּוטירטער.) דאס סעווערינער קאָמטאַט ווילל יעטצט דען קאָנג זעלבסט צום דעפּוטירטען ווערדען, בייא דער געגענוויערטיגען ווערדען-קאָנסטיטוציאָן זאַגטען דיא דאַרטיגען ווערדער, דאס איהר ביז-הערינער דעפּוטירטער פיר זיא ניכטס געטהאַן האַטטע, וועהרענד זיא ניכט מעהר פאַן איהם ווייסען וואָלל-לען, זאַנדערן דען קאָנג זעלבסט ווערדען מאַכטען, ווייל ער דאָך איהר טריעסטער בעשטצער איזט.

* (גאַר קיין וואונדער!) ווער לע-ען אים „פעסטער שורנאַל“ פאָלגענדעס: „אַן דער לעטצטען זיטצונג דער קעטשקעמעטער נאַטור-